

PREPORODNA DVORANA U PALAČI NARODNOG DOMA U OPATIČKOJ UL. 18

1895. dovršena gradnja monumentalne neoklasicističke gimnazijske zgrade (Muzej Mimara) na Rooseveltovu trgu (arh. Ludwig i Hülsner), a 1899. kompleks Prve hrvatske štedionice u Ilici 5. Na većini tih zgrada osim arhit. ukrasa u određenom stilu ima reljefa i skulptura, osobito alegorijskih figura, radova zagrebačkih kipara R. Valdeca, D. Moraka i dr.

Najvažnija je osobnost 1880—1900. bio suradnik prof. Schmidta, arh. H. Bollé, koji je najveći dio svoje djelatnosti ostavio u Zagrebu. Bio je majstor historijskih stilova; preradio je Schmidtov projekt za obnovu katedrale koja je u potresu 1880. bila najteže oštećena (srušio se svod svetišta, napuknuo zvonik) i stvorio njezin neogotički lik s dva visoka (105 m) šiljasta zvonika (1880—1902). Regotizirao je crkvu Sv. Marka (1876—82) i franjevačku crkvu na Kaptolu (1900). Najvažnije su njegove građevine neorenesansni Muzej za umjetnost i obrt na Trgu maršala Tita (1882), neogotička evangelička crkva (1882) te, poglavito, kvalitetne arkade s kupolama, crkva Krista Kralja i mrtvačnica na groblju Mirogoju (1883—1914). U Bolléovu je ateljeu radio J. Holjac, koji je 1900. projektirao isusovačku crkvu Srca Isusova s dva zvonika i samostan u Palmotićevoj 31—35 u kasnom neobaroku s nekim motivima stila Luja XVI. i secesije. Zahvaljujući toj generaciji domaćih i stranih arhitekata i urbanističkom planu koji je 1889. bio doraden i poslije dopunjavan, Z. je u posljednjih dvadesetak godina XIX. st. postao moderan srednjoeur. grad srednje veličine.

L. D.

PALAČA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI, djelo F. Schmidta

XX. stoljeće. Na prijelazu stoljeća u Zagrebu se oblikuje novi dio grada okosnicu kojega čini niz velikih reprezentativnih trgova-perivoja, tzv.